

הוועדה למתן היתרים לפי פרק ד' להודעה בדבר הכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים, התשס"ג - 2003

החלטה בבקשת ראש הממשלה לקבלת היתר לאי קיום כלל מהכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים

1. לפנינו בקשתו של מר בנימין נתניהו, ראש הממשלה, לחדש היתר אשר ניתן לו בעבר לאי קיום כלל מהכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים (להלן: "הכללים"). לשם כך הובא בפני הוועדה שטר הנאמנות, בנוסח שאושר על ידי היועץ המשפטי לממשלה, מכוח כלל 16(ג) לכללים, ובקשת ראש הממשלה הינה לחדש את ההיתר לפיצול בין אחזקת הכספים לבין ניהולם של הכספים, בידי שני גופים שונים.

2. כלל 16(א) לכללים קובע כי על שר או סגן שר להעביר בתוך 60 יום מיום מינויו את הכספים ואת ניירות הערך שבבעלותו ובבעלות בני משפחתו לחברת נאמנות ציבורית ובלתי תלויה, שתחזיק ותנהל אותם בדרך של "נאמנות עיוורת", כדלקמן:

"בתוך 60 ימים מיום מינוי יעביר השר את הכספים ואת ניירות הערך שבבעלותו ובבעלות בני משפחתו לחברת נאמנות ציבורית בלתי תלויה, אשר תחזיק ותנהל אותם בדרך של 'נאמנות עיוורת'".

3. בשנת 2003, בעת שכיהן מר נתניהו כשר אוצר, הועלתה בקשה לאשר לו להמשיך ולהחזיק חלק מנכסיו הפיננסיים (להלן: "הכספים" או "הנכסים הפיננסיים") במוסדות הפיננסיים בחו"ל שניהלו את הכספים המדוברים עד מינויו לשר. לאחר דין ודברים בין היועץ המשפטי לממשלה לבין מבקר המדינה, נקבע כי מר נתניהו יכול להמשיך ולהחזיק את הנכסים שמושקעים בחו"ל במוסדות פיננסיים שם, ובתנאי שניהול הנכסים הפיננסיים יעשה באמצעות חברת נאמנות ציבורית ישראלית, בהתאם לכלל 16 לכללים, וכך נעשה.

4. היתר זה, לפיצול בין אחזקת הכספים בחשבונות בחו"ל לבין ניהול הכספים על ידי חברת נאמנות ציבורית ישראלית, חודש גם בהחלטות הוועדה למתן היתרים מיום 16.2.2004 ומיום 18.8.2009.

5. כך גם הובא לידיעת הוועדה כי לאחרונה נקבע על ידי היועץ המשפטי לממשלה, בהתייעצות עם מבקר המדינה, כי לאור הוראות חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, ועמדות הרגולטורים השונים, לרבות בנק ישראל, יש הכרח להתיר את הפיצול בין אחזקת ניירות הערך והכספים המועברים לניהולה של חברת נאמנות ציבורית על פי הכללים לבין ניהול הכנסים הפיננסיים הללו, בכפוף לתנאים שנקבעו ונבדקים על ידי היועץ המשפטי לממשלה, וזאת למרות לשון הכללים המחייבת לכאורה את אחזקת הכספים בידי הגוף שמנהלם.

6. סמכויות הוועדה למתן היתרים נקבעו בכלל 19 לכללים, כדלקמן:

19. סמכות הוועדה

- (א) הוועדה מוסמכת לדון בבקשה לקבלת היתר אישי לאי קיום כלל מכללים אלה.
- (ב) הוועדה רשאית לסרב למתן היתר, לתתו או לתתו בתנאים, אם הדבר נראה לה מוצדק בנסיבות המקרה ותקין מבחינה ציבורית.
- (ג) תוקף ההיתר לא יעלה על משך תקופת כהונת הממשלה.

על פי כלל 21(א) לכללים "הוועדה תשמע, לפני מתן החלטתה, את חוות דעתו של מבקר המדינה לגבי המקרה שלפניה."

7. לאחר ששמענו את חוות דעתו של מבקר המדינה, החלטתנו, לאור האמור לעיל, לחדש את ההיתר אשר ניתן למר נתניהו, ולאשר לו לחתום על שטר הנאמנות, בנוסח שאושר על ידי היועץ המשפטי לממשלה.

8. למותר לציין כי היתר זה אין בו כדי לשנות מהחלטת הוועדה מיום 15.8.12, שבה הבהרנו כי אין לסטות מהוראת כלל 16(ב) לכללים, המתירה מתן הנחיה חד-פעמית בלבד בדבר סוגי ההשקעה, כמפורט שם.

9. לפי החלטת הוועדה למתן היתרים מיום 28.11.2010 בנוגע לפרסום החלטותיה, ובהתאם לפסק דין בעת"מ 1981/09 התנועה לחופש המידע נ' משרד מבקר המדינה ואח', מיום 15.3.11 של בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים, ככלל, החלטות הוועדה למתן היתרים יפורסמו. עם זאת, הוועדה החליטה כי "בהתחשב בסוג העניינים בהם מדובר וברגישותם יישקל כל מקרה לגופו, והוועדה תוכל לקבוע לפי שיקול דעתה ובהתחשב בנסיבות כל מקרה לפרסום את ההחלטות באופן חלקי, תוך השמטת פרטים או עריכת שינויים

או ללא פרטים מזהים. לעניין זה הוועדה תשקול גם את עמדת השר או סגן השר הנוגע בדבר לגבי הפרסום".

נסיבות הבקשה שלפנינו אינן מצדיקות הימנעות מפרסום ההחלטה, ולפיכך אנו מורים על פרסומה.

העתק ההחלטה נמסר למבקר המדינה.

ניתנה היום, ט"ו באב, תשע"ד (11.8.2014).

עו"ד רנאטו יאראק
חבר הוועדה

עו"ד אביגדור רביד
חבר הוועדה

עזרא קמא, שופט (בדימוס)
יו"ר הוועדה